

Põllumajanduskoda

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Arengud majanduses

Sõja mõjud Eesti majanduse rohepöördele — Riigikantselei rohepoliitika koordinaator **Kristi Klaas**

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

RIIGIKANTSELEI

Arengud majanduses - sõja mõjud rohepöördele

Kristi Klaas

Rohepoliitika koordinaator, Riigikantselei

01.06.2022

Keskkonnahoid ja inimese
heaolu majanduse keskmes

Üks 2019. aasta detsembris ametisse asunud Euroopa Komisjoni kuuest prioriteedist aastateks 2019–2024.

„Majanduskasvu strateegia“, et saavutada **2050. aastaks kliimaneutraalne (ring)majandus**

47 eri valdkonna algatust, mille Euroopa Komisjon avalikustab või töötab välja perioodi 2020–2022 jooksul

Euroopa Komisjon

Mis on Euroopa roheline kokkulepe?

Detsember 2019
#EUGreenDeal

Euroopa roheline kokkulepe aitab **muuta meie elu paremaks**. Euroopa kliimaneutraalseks muutmine ja meie looduslike elupaikade kaitsmine on kasulik nii inimestele, planeedile kui ka majandusele – kõrvale ei jäeta kedagi.

Euroopa Liit

- saavutab** kliimaneutraalsuse 2050. aastaks
- vähendab saastet ja sellega kaitseb inimesi, loomi ja taimi
- aitab ettevõtetel saada maailma juhtivateks keskkonnasäästlike toodete ja tehnoloogiate valdkonnas
- aitab tagada õiglase ja kaasava ülemineku

„Euroopa roheline kokkulepe on meie uus majanduskasvu strateegia. See aitab meil vähendada heiteid ja samal ajal luua töökohti.“
Euroopa Komisjoni president Ursula von der Leyen

„Me teeme ettepaneku keskkonnasäästlikuks ja kaasavaks üleminekuks, et aidata parandada inimeste heaolu ja tagada tulevastele põlvkondadele heas seisundis planeet.“
Euroopa Komisjoni esimene asepresident Frans Timmermans

93% ELi kodanike jaoks on **kliimamuutused suur probleem**.

93% ELi kodanikest on vähemalt **korra teinud midagi**, mis aitab kliimamuutustega võidelda.

79% nõustub, et kliimameetmed aitavad luua **innovaatilisi lahendusi**.

„Eesti 2035“ strateegilised sihid

Strateegiaga „Eesti 2035“ seatakse Eesti riigile ja rahvale järgmiseks viieteistkümneks aastaks strateegilised sihid ning määratakse kindlaks nende saavutamiseks vajalikud muutused. Strateegia on lepitud kokku valitsusväliste partnerite, ekspertide, teadlaste, poliitikute, ettevõtjate, ametnike ja mitmete teiste riigi tuleviku teemal kaasaraajakjate ühiste arutelude, analüüside, töötubade ning arvamuskorje tulemusel. „Eesti 2035“ valmimisele aastatel 2018–2020 avatud koostoomes panuse andnud pea 17 000 inimest üle Eesti, neist 13 903 inimest osales veebis ja raamatukogudes toimunud arvamuskorjel ehk väärtuste uuringus, mille põhjal on sõnastatud strateegilised sihid. Koostoomeprotsessis sündinud töökumendid on avaldatud Riigikantselei veebilehel.

Eesti rahvuse, keele ja kultuuri elujõu suurendamisel ning demokraatliku ja turvalise riigi edendamisel tuleb meil igapäevaste valikute tegemisel arvestada viie võrdväärse sihiga:

Inimene

Eestis elavad arukad, tegusad ja tervist hoidvad inimesed.

Ühiskond

Eesti ühiskond on hooliv, koostöömeelne ja avatud.

Majandus

Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik.

Elukeskkond

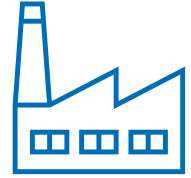
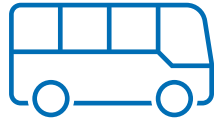
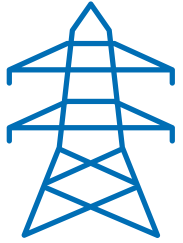
Eestis on kõigi vajadusi arvestav, turvaline ja kvaliteetne elukeskkond.

Riigivalitsemine

Eesti on uuendusmeelne, usaldusväärne ja inimesekeskne riik.

Aastaks 2050 on Eesti konkurentsivõimeline, teadmispõhise ühiskonna ja majandusega **kliimaneutraalne riik**, kus on tagatud kvaliteetne ja **liigirikas elukeskkond** ning valmisolek ja võime **kliimamuutuste põhjustatud ebasoodsaid mõjusid vähendada** ja **positiivseid mõjusid parimal viisil ära kasutada**.

Rohepööre on Eesti asi

Kas sõda midagi muutis?

EL sõltuvuse vähendamine RU
fossiilkütuste impordist

RePowerEU

Energia säästmine

Energiainpordi
mitmekesistamine

Puhtale ja rohelisele energiale
ülemineku kiirendamine

Sõda ja põllumajandus

- Meetmed kriisiolukorra leevendamiseks, sh
EL´ist 2,5 mln EUR
Lisaeelarvest 9,1 mln EUR
- 26. mail Valitsuses heaks kiidetud maaelu arengukava
muudatusettepanekud
- Pikaajaline siht ei muutu

Rohepööre ja põllumajandus

Globaalsed trendid

- Maailma rahvaarv kasvab – surve toidusüsteemidele, looduskeskkonnale ja kliimale
- Kliimamuutused avaldavad põllumajandustootmisele üha enam mõju
- Tarbijate teadlikkus probleemidest → huvi toidu päritolu, tootmisviiside, keskkonnamõju ja eetilisuse kohta

Kus on fookus?

- Kliimamuutuste ja keskkonnaseisundi halvenemisega seotud probleemidele lahenduste otsimine
- Põllumajandus moodustab Eestis ligi 15% kasvuhoonegaaside koguheitest
- Esmalt heite kasvu piiramine ning seejärel ka heite vähendamine
- Toidujulgeolek ja põhitoiduainete ja oluliste tootmissisenditega isevarustus

VÕIMALUSED

Ring- ja biomajanduse arendamine
Keskkonnahoidlikud tootmispraktikad
Uus tehnoloogia

VÄLJAKUTSED

Investeeringute tegemise võimekus
Läbipaistvus kliima- ja keskkonnajalajälje,
tootmissisendite ja –praktikate osas
Ebapiisav järelkasv ettevõtetes, hariduses ja teaduses

Rohepöörde elluviimise korraldus

Rohepoliitika
koordinatsioon

Ekspertühm

Ministriumid

18.10.2021

Rohepoliitika
ekspertgrupp

Rohepoliitika
koordinatsioon

24.01.2022

07.04.2022

Ekspertgrupi
aruanne

Rohepöörde tegevuskava

Rollide jaotus

Kommunikatsioon

Selgitavad materjalid

Toetav raamistik

Ekspertühma soovitused

Kestlik toidusüsteem

Koostöös ettevõtjate, teadlaste ja ekspertidega välja töötada roheülemineku tegevuskava

Mineraalväetiste ja taimekaitsevahendite kasutamine

Tiiptasemel nõustamisteenuse kättesaadavaks tegemine täppisviljeluse seadmete kasutamise ja seadistamise alal

Elurikkust toetav ja taastav põllumajandus

Töötada välja ja rakendada põllumuldade elurikkuse seiresüsteem

Kasvuhoonegaaside ja õhusaasteainete heide

Investeerida KHG ja ammoniaagi heitkoguseid vähendavate loomade aretuse, söödalisandite, läga ja sõnniku hoidmise ja kasutamise tehnoloogiate alaste teadmiste loomisse ja levitamisse

Loomatervis ja -heaolu ning antimikroobikumide kasutamine

Toetada ÜPP strateegiakava meetmetega kogu loomakasvatusektoris karjaterviseprogrammide rakendamist

Mahepõllumajandus

Institutsionaalse tootlustuse ning riigihangete tingimuste kaudu järk-järgult kujundada mahetoodete laialdasemat kasutust soosiv turuolukord, et tarbijatele oleks kättesaadav rohkem mahetoodangut.

Rohepöörde tegevuskava ülesehitus

Valdkonnad

- Energeetika
- Transport ja liikuvus
- Ruumiplaneerimine ja hooned
- Ringmajandus ja jäätmed
- Õiglane üleminek
- Teadmistemahukas ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline rohemajandus
- Elurikkus, maakasutus ja bioressursside väärindamine
- Kestlik toidusüsteem
- Kliimamuutustega kohanemine
- Riigivalitsemine

Partnerite ja sihtgrupi põhine lähenemine

- KOV ja rohepööre
- Ettevõtted ja rohepööre
- Üksikisikud ja rohepööre

RIIGIKANTSELEI

Aitäh!

Kristi Klaas

Kristi.klaas@riigikantselei.ee

